TRANSPARENCY INTERNATIONAL SVERIGE

2016-06-28

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Inbjudan att lämna synpunkter på Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet
(Dnr UD2016/09273/IU)

Sammanfattning

Transparency International Sverige (TI SE) anser att skrivningarna om antikorruption i policyramverket bör stärkas och att Sverige bör ta en ledande roll i det globala arbetet mot korruption.

TI SE har uppfattningen att korruption fördjupar fattigdomen i världen, undergräver demokratin och skyddet av mänskliga rättigheter, skadar handel och hindrar investeringar, äventyrar god samhällsstyrning, minskar förtroendet för samhällets institutioner och marknadsekonomin. Korruption bidrar till konflikter, gynnar illegala finansiella transaktioner och organiserad brottslighet, inklusive terrorism. Korruption har negativa konsekvenser för miljön när skydd av naturresurser som mark, skog och vatten åsidosätts. De sociala, ekonomiska och miljömässiga följderna av korruption är omfattande.

Utvecklingsordningen i en föränderlig värld

Korruption är ett allvarligt hinder för att de 17 globala utvecklingsmålen ska kunna uppnås år 2030.

TI SE välkomnar att Sverige vill ta en ledande roll i det internationella arbetet med att genomföra Agenda 2030 och anser att regeringen bör vara drivande vad gäller att aktivt bekämpa korruption inom ramen för denna Agenda och Sveriges Politik för global utveckling.

Perspektiv i det svenska utvecklingssamarbetet

De två grundläggande perspektiven och de tre tematiska perspektiven som ska genomsyra det svenska utvecklingssamarbetet bör kompletteras med ett aktivt förhållningssätt och verktyg för att bekämpa korruption. TI SE menar att en social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling bara kan komma till stånd om korruption angrips samlat och strukturellt i analys, planering, genomförande och uppföljning av utvecklingssamarbetet.

Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

TI SE anser att avsnittet om utvecklingssamarbetets tematiska inriktning innehåller många bra skrivningar om korruption som allvarligt utvecklingshinder och samhällsproblem. Icke desto mindre bör dessa frågors tyngd ytterligare förstärkas då korruption undergräver statens legitimitet och kritisk granskning av media behövs för insyn och ansvarsutkrävande etc.

Vad gäller global jämställdhet bör policyramverket notera att kvinnor är särskilt utsatta när t.ex. sexuella tjänster krävs i utbyte mot skolbetyg. För en miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser är det nödvändigt att stävja korruption

bl.a. så att illegal avverkning, utfiskning, handel med utrotningshotade växter och djur ska kunna förhindras.

För att fredliga och inkluderande samhällen ska kunna utvecklas måste strukturell korruption som undergräver rättsstatens principer hanteras. TI SE anser att institutionsbyggande och kapacitetsutveckling är centralt för att få till stånd en inkluderande ekonomisk tillväxt. Det institutionella ramverket måste vara robust för att hållbart företagande ska kunna främjas liksom sund offentlig upphandling och åtgärder mot kapital- och skatteflykt. Regeringen bör vara drivande när det gäller antikorruption i internationell handel och tillvarata den potential som digitaliseringen har för att minska korruption, t.ex. hantering av tullar och avgifter.

Inom ramen för migration och utveckling bör strategier mot flyktingsmuggling diskuteras då korruption underlättar människohandel och innebär kränkningar av mänskliga rättigheter. Korruption underminerar också jämlik hälsa och tillgång till likvärdig utbildning vilket leder till ökade sociala och ekonomiska klyftor. Policyramverket bör därför formulera vikten av att svenskt stöd på dessa områden inkluderar åtgärder mot korruption. TI SE vill också understryka vikten av multidisciplinär forskning kring de komplexa samhällsproblem som korruption och maktmissbruk innefattar.

Humanitärt bistånd

Det humanitära biståndet ges ofta i miljöer med svaga institutioner där möjligheterna till kontroll, sanktioner och rättsskipning är begränsade vid korrupt användning av medel. TI SE ser därför att det är viktigt att kanalisera stöd genom aktörer som aktivt arbetar mot korruption och säkerställa öppenhet och insyn för lokala intressenter.

Centrala principer och utgångspunkter i svenskt utvecklingssamarbete

TI SE menar att Sverige måste stärka antikorruptionsarbetet då utvecklingssamarbete bedrivs i riskfyllda miljöer och bör utövas brett och långsiktigt för att nå önskvärt resultat, dvs. samhällen fria från korruption. Det analytiska arbetet vars slutsatser påverkar utformningen av stödet blir därför centralt.

Sverige kanaliserar en stor del av stödet till sviktande stater samt i konflikt- och postkonfliktländer via mulitlaterala organisationser. TI SE anser att regeringen i dialogen med det mulitlaterala utvecklingssystemet, inklusive utvecklingsbankerna, genomgående bör betona vikten av antikorruptionsarbete och vara aktiv med att driva på åtgärder mot korruption.

I det bilaterala utvecklingssamarbetet bör Sverige arbeta för att processerna, alltifrån offentlig finansiell styrning till revision av offentliga resurser, säkerställer att korruptionsriskerna minimeras och bidra med kapacitetsutveckling i detta syfte. TI SE framhåller att regeringen bör uppmuntra till samverkan mellan svenska aktörer som myndigheter, universitet, näringsliv och civila samhället då ett långsiktigt förändringsarbete mot korruption måste föras av alla tillsammans.

För Transparency International Sverige

Ulla Andrén
Ordförande